

بررسی تاثیر کمی و کیفی دو رقم کاهو رشد کرده در سیستم کشت بدون خاک و کشت خاکی

دهقانی‌پور، محمد^۱، غلامعلی پیوست^۲ و محمد خصوصی^۳

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد باغبانی، ^۲ دانشیار گروه باغبانی دانشگاه گیلان و ^۳ دانشیار سابق گروه باغبانی دانشگاه تهران

راشل (یک رقم کاهوی باتر هد) و نولوروز (یک رقم کاهوی برگی) در گلخانه دانشکده کشاورزی دانشگاه گیلان در خاک و در سیستم ان اف تی به طور همزمان در مرحله سه برگی حقیقی نشاء گردیدند. نوع خاک لومی شنی، که با کودهای تكمیلی حدود عناصر غذایی در حد اپتیم تنظیم گردید. سیستم ان اف تی شامل قابهای مستطیلی آلومینیومی که با شبیب ۱٪ و با فواصل ۴۰ cm از یکدیگر نصب گردیدند. سطح داخلی قابها توسط رنگ اپوکسی ایزوله گردید. از تانک محلول حاوی محلول غذایی، توسط لوله‌ها و اسپاکتکی‌ها محلول غذایی را به داخل قابها (بستر کشت) پمپاژ می‌گردید. محلول غذایی به طور هفتگی تعویض می‌شد پس از رشد نهایی، کاهوها برداشت و فلکتورهای کمی و کیفی اندازه‌گیری شدند. در این مطالعه گیاهانی که در خاک رشد کرده بودند نهایش عالی از کیفیت حقیقی و بدون عیوب داشته و هیچگونه علائم نوک سوختگی نداشتند در حالی که گیاهان رشد کرده در کشت بدون خاک تعدادی عیوب کوچک داشتند ولی ناخوشایند نبوده‌اند. در مجموع در تعدادی از آنها مخصوصاً رقم راشل رشد کرده در سیستم ان اف تی نوک سوختگی گسترش یافته بود. بیشترین میزان وزن تروزن خشک، میزان کلروفیل و وزن برگ قابل مصرف مربوط به رقم نولوروز رشد کرده در سیستم ان اف تی بود. بیشترین میزان سطح برگ، مواد جامد محلول و غیر محلول مربوط به رقم راشل رشد کرده در کشت خاکی بود. هیچ تقاضت معنی‌داری بین میزان pH در گیاهان رشد کرده در خاک و کشت بدون خاک همانند کیفیت حقیقی برگ مشاهده نگردید. نتایج قبلی را می‌توان بدین گونه تفسیر نمود که کشت بدون خاک حساس‌تر از کشت خاکی بوده و در شرایط خوب عملکرد کشت بدون خاک (کمی و کیفی) بیشترین می‌باشد.